

Dræberrobotterne kommer

Selvtænkende våbensystemer bliver centrale i fremtidens krigsførelse, men Danmark deltager ikke i FN-debatten om reguleringen af disse "dræberrobotter".

JOHANNES LANG
DIIS

ROBIN MAY SCHOTT
DIIS

RENS VAN MUNSTER
DIIS

Under den Star Wars-inspirerede overskrift "The Force Awakens" diskuterede deltagerne på den årlige sikkerhedskonference i München i februar konsekvenserne af kunstig intelligens for international sikkerhed og strategi. Ifølge førende eksperter på området udgør autonome eller selvtænkende våbensystemer, også kendt som "dræberrobotter", den tredje revolution i militærhistorien – efter opfindelsen af krudt og atomvåben. Teslas Elon Musk har kaldt kunstig intelligens den største trussel mod menneskeheden. Og Vladimir

Putin pointerede i en nylig tale, at det land, der fører an inden for forskning i kunstig intelligens, også vil komme til at styre verden.

Det var på denne baggrund, at en lang række lande og ngo'er mødtes i november i FN-regi for at diskutere, hvordan det internationale samfund bedst kan regulere udviklingen og brugen af de såkaldte Laws (Lethal Autonomous Weapon Systems). Danmark har – som et af få europæiske lande – valgt ikke at deltage i FN-mødet, og det kan undre. Danmark har nemlig en klar politisk og militær interesse i at påvirke diskussionen om dræberrobotter.

Formålet med FN-møderne er at etablere principper, der regulerer udviklingen og anvendelsen af dræberrobotter på fremtidens slagmark. Ved at deltage i disse møder vil Danmark derfor først og fremmest kunne påvirke debatten og forhindre, at andre lande dikterer reglerne på området.

Dette er især vigtigt, fordi Danmark – som en hyppigt krigsførende nation – sandsynligvis vil deltage i krige fremover, hvor dræberrobotter anvendes. Danmarks nærmeste allierede, USA og Storbritannien, er stærkt opsatte på at

USA fører an og investerer kraftigt i robotteknologi, elektronisk krigsførelse og kunstig intelligens. Også Rusland og Kina er begyndt at udvikle selvstyrende våben, og det danske forsvar har købt avancerede F-35-kampfly, der vil være i stand til at interagere med sådanne våben. FOTO: MARTIN LEHMANN

udvikle og benytte disse våben. USA fører an og investerer kraftigt i robotteknologi, elektronisk krigsførelse og kunstig intelligens.

Også andre stormagter, herunder Rusland og Kina, er begyndt at udvikle selvstyrende våben, og det danske forsvar har købt avancerede kampfly, der vil være i stand til at interagere med sådanne våben.

For det andet er regulering i dansk interesse, fordi det kan være med til at forebygge et nyt teknologisk våbenkapløb mellem stormagterne. Stormagternes jagt på militære fordele inden for cyber, kommunikation, kunstig intelligens og robotteknologi kan alvorligt underminere den strategiske og politiske stabilitet og dermed øge risikoen for krig. Ved at deltage i FN-møder vil Danmark kunne mane til besindighed, når det gælder militære investeringer på området.

Hidtil har de selvstyrende teknologier hovedsagelig været brugt i luften, på jorden og i mindre grad i havet. Uden regulering vil stormagterne fortsat investere store summer i Laws, som i stigende grad anses som afgørende for at opnå strategisk dominans på fremtidens slagmarker. Sådanne inve-

steringer kan udvide brugen af teknologien, og særligt presserende er her truslen om et våbenkapløb i det ydre rum. Laws er afhængig af satellitter til navigation og kommunikation, og igennem det sidste årti har USA, Kina og Rusland alle demonstreret den fornødne våbenkapacitet til at nedskyde satellitter. Gennembrud i robotteknologi og it vil samtidig gøre det lettere for ikke-statslige aktører og "slyngelstater" at udnytte disse teknologier som våben.

Endelig er FN-forhandlingerne et forum, hvor danske diplomater potentielt set kan profilere Danmark som et land, der aktivt søger at fremme fred og stabilitet. Historisk set har de nordiske lande udøvet en væsentlig grad af "blød magt" på dette område ved at udnytte deres ressourcer og omdømme til at skaffe sig større indflydelse, end deres størrelse måske umiddelbart tilsiger. De har vist lederskab inden for f.eks. lighed, menneskerettigheder, udvikling, kvinders rettigheder, fred, humanitære forhold og miljø.

Moralsk lederskab kan vise sig at være afgørende for at skubbe diskussionerne om Laws fremad. Sammenlignelige småstater som

Belgien, Holland og Schweiz har allerede bidraget til drøftelserne, og Danmark kunne med fordel tilslutte sig opfordringer til at indføre obligatoriske og mere transparente gennemgange af de nye våbensystemer.

De igangværende formelle drøftelser i FN giver Danmark en mulighed for at arbejde aktivt for udviklingen af et regelsæt for, hvilke militære funktioner der må uddelegeres til maskiner, og hvilke der ikke må. Et forbud mod fremstillingen og oplagringen af selvstyrende våben er fortsat den bedste beskyttelse mod disse våben. Men i fraværet heraf kan FN-forummet gøre fremskridt i udviklingen af regler og normer for visse våben, som anses for både politisk farlige og moralsk uacceptable af det internationale samfund. Det burde være i Danmarks interesse at arbejde aktivt imod en yderligere militarisering af internationale forhold.

Johannes Lang, Robin May Schott og Rens van Munster er seniorforskere på DIIS og arbejder alle med forsknings-temaer inden for krig og fred.

Putin rammer sine fjender både i og uden for Rusland

BJARNE KIM PEDERSEN
forfatter, fortæller og blogdigter
Otterup

I januar blev resterne af den lettiske mand Mikus Alps fundet i hans udbændte bil på øen Guernsey. Meget tyder på, at han var blevet tortureret og havde hænderne bundet fast til rattet, inden der blev sat ild til bilen. Mikus Alps var aktiv med at opkøbe biler og medicinsk udstyr, som blev sendt til de ukrainske frivillige ved fronten i Donbass. Det er ikke bevist, at det her er et russisk mord for at skræmme folk fra at støtte Ukraine i kampen mod den russiske invasion. Men Putin har videreført en

gammel KGB-tradition om at ramme fjender både i og uden for russisk område. For at nævne den mest kendte: Litvinenko, der blev forgivet med en lille atombombe i en kop te.

Drabet på Nemtsov, Anna Politkovskaja der endte med at blive dræbt af kugler, men var forsøgt forgiftet, da hun var på vej til Beslan for at hjælpe med løsning på gidselaffæren, som kostede 300-400 livet. Det seneste nervegasangreb på den tidligere spion Skripal og hans datter: Man spredte nervegas i et område, og mindst 21 mennesker har modtaget behandling, og på nuværende tidspunkt ved vi ikke, hvordan det ender for de hårdest medtagne. Men prognoserne for at overleve Novichok

er ikke gode. Den russiske politiker Vladimir Kara-Murza har to gange været udsat for kemiske angreb og bor nu i USA.

I november blev Amina Okueva dræbt ved et skudattentat, da hun og hendes tjetjenske mand holdt og ventede ved en jernbaneoverskæring. Nogle måneder tidligere var de udsat for mordforsøg i Kiev, dengang trak Amina sin pistol og sårede den russisk-betalte lejemorder.

Mordet på Mikus Alps er en optrapning, som også kan være en trussel i Danmark. Overalt i Europa er der grupper, som støtter ukrainernes kamp for at være et europæisk demokrati og blive en del af Europa i stedet for at være

under Putins kontrol. Flere for- eninger i Danmark samler hjælp til Ukraine og får hjælp sendt afsted. Er mordet også en trussel mod dem? Der er kræfter østfra, som holder øje med, hvad man laver, når man blander sig i debatten og forsøger at få rettet opmærksomheden mod den krig, som nu i fire år har hærget det østlige Ukraine. 10.300 dræbte, det er det officielle tal. Putin har beordret mørklægning af de russiske tal, så ingen ved, hvor mange russiske mænd der er kommet hjem til deres mødre eller koner/kærestes som cargo 200.

Og de kræfter, der holder øje med, hvad jeg f.eks. skriver, er ikke kun Putin-forståere som Marie Krarup og andre nyttige idioter.

Hvad vil det danske politi gøre, hvis der kommer et russisk angreb mod nogle af dem, der samler ind til og sender hospitalsudstyr, ambulancer og lignende til Ukraine?

Den engelske regering ser ud til at reagere hurtigt på det russiske nervegasangreb på engelsk jord. Er vi i Danmark klar til at følge op? Det kan jo være, at det næste russiske angreb bliver på dansk jord.

Vil Danmark bakke op om en engelsk boykot af VM i fodbold? Jeg tror det næppe, og det gør helt ondt i min danske selvfølelse, når jeg ser et dansk fodboldikon som Peter Schmeichel posere som stjerne for Putins kanal RT. Gaspeng kan købe meget, og Putin praler jo selv med, at han har verdens bedste prostituerede.